

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.IV.20.848/2021/8.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Horváth Balázs ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Káposztás Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Káposztás Zoltán ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.051/2021/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 15.P.22.790/2020/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül az eredeti cikkel azonos módon, helyen és betűszedéssel tegye közzé 30 napra a következő közleményt: „Helyreigazítás: „A ... internetes portálon 2020. 08. 17-én megjelent „Feljelentést tesz a ... a ... luxusszálloda miatt” című cikkben valótlanul híreszteltük, hogy a ... 1,6 milliárd forintért megvett, majd 3,6 milliárdért eladott egy ingatlant, miközben nem hajtott végre értéknövelő beruházást rajta”. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A perrel felmerült első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget a peres felek maguk viselik.

A le nem rótt 178.000 (százhetvennyolcezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetékből a felperes és az alperes kiadója, a .. is személyenként 89.000 (nyolcvankilenc-ezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] ... a ... Párt országgyűlési képviselője (a továbbiakban: politikus) 2020. augusztus 17-én tartott sajtótájékoztatójáról az alperes – a sajtótájékoztató napján – „Kétmilliárdos, a ... kötődő ...szállodaügylet miatt tesz feljelentést a ...” címmel, „egy újabb ... mutyi” alcímmel megjelent cikkben (a továbbiakban: cikk) beszámolt arról, hogy a politikus ismeretlen tettes ellen, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének gyanúja miatt tesz feljelentést. A cikk kitért arra is, hogy a politikus szerint az ügylet során a ... 1,6 milliárd forintért megvett, majd 3,6 milliárdért eladott egy ingatlant, miközben nem hajtott végre értéknövelő beruházást rajta. Az indokolatlan kétmilliárdos felárral a vevő, egy befektetési alapkezelő megkárosította saját cégét és részvényeseit.

[2] A felperes – a cikk rá vonatkozó állításai miatt kért – helyreigazító közlemény közzététele iránti kérelmét az alperes nem teljesítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes keresetében a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) – (2) bekezdése, a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) – (2) bekezdése és a 496. § (1) bekezdése alapján kérte az alperes kötelezését helyreigazító közlemény közzétételére: „Helyreigazítás: A ... internetes portálon 2020. 08. 17-én megjelent ”Kétmilliárdos, a ... kötődő ... szállodaügylet miatt tesz feljelentést a ...” című cikkben valótlanul híreszteltük a következőket: „A ...1,6 milliárd forintért megvett, majd 3,6 milliárdért eladott egy ingatlant, miközben nem hajtott végre értéknövelő beruházást rajta (a továbbiakban: első közlés); A valóság ezzel szemben az, hogy ... nem vett 1,6 milliárdért ingatlant, amit később értéknövelő beruházás nélkül 3,6 milliárdért eladott; ... nincs köze ahhoz, hogy az eladási és a vételi ár között van-e különbség és az miből keletkezett; a cikkben szereplő ingatlan kapcsán az érintett ingatlan tulajdonosa az értékesítést megelőzően jelentős beruházásokat végzett (példálózva: az épület állagmegóvása körében a környezetet érintő tereprendezés, vízszivattyúzás, hulladékelszállítás stb.); Az indokolatlan kétmilliárdos felárral a vevő, egy befektetési alapkezelő megkárosította saját cégét és részvényeseit (a továbbiakban: második közlés)

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a cikkben egy politikus (közszereplő) 2020. augusztus 17-én közéleti vitában adott nyilatkozatáról szinte szó szerint számolt be. Az Alkotmánybíróság 34/2017. (XII.17.) határozatára (a továbbiakban: Abh.) hivatkozással hangsúlyozta, hogy a demokratikus közvélemény alakulásában központi szereppel bíró sajtó tevékenységének lényegi eleme a közéleti események nyilvánossághoz való közvetítése. A sajtónak elsőrendű alkotmányos feladata a közérdekű információk, köztük a közéleti szereplők megnyilatkozásainak, álláspontjainak terjesztése. Érvelése szerint bár a sajtószabadság önmagában nem terjed ki valótlan tényállítások közzétételére, sőt az újságírók feladata a hírek, információk hitelességének ellenőrzése, ez azonban nem jelenti azt, hogy a valótlan tényállításokért viselt felelősséget minden esetben azonos szempontok szerint kell megítélni.

[5] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a cikkben sérelmezett közlések valós tényállítások. Köztudomású – ezt a felperes sem vitatta –, hogy a cikkben említett hotel a ... (a továbbiakban: cég) tulajdonában állt, annak egyedüli tagja a ..., amelynek – cégekivonattal igazoltan – többségi részvényese a ... Ez utóbbi gazdasági társaságban pedig a felperes minősített többséget biztosító befolyással rendelkezik. Állította, hogy a közvélemény szempontjából annak nincs jelentősége, hogy az ingatlan közvetlenül a felperes vagy az általa irányított és a befolyása alatt álló cég tulajdona volt. Álláspontja szerint a csatolt számviteli beszámolókkal bizonyította, hogy a cégháló legalsó szintjén levő cég ingatlanának értékesítéséből származó 1 milliárd forintot lényegesen meghaladó nyereség végső soron túlnyomórészt a felperesnek került kifizetésre.

[6] A második közlés vonatkozásában a felperes perbeli legitimációjának hiányára hivatkozással kérte a kereset elutasítását, mivel a sérelmezett közlések nem a felperesre vonatkoznak, azok miatt nem igényelhet helyreigazítást.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[8] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes a helyreigazítás iránti kérelmében nemcsak a kifejezetten saját személyét érintő közléseket kifogásolta, hanem az – akárcsak közvetetten is – irányítása alatt és tulajdonában álló gazdasági társaságokat érintő közléseket is. Így a felperes volt az, aki összefüggésbe hozta a gazdasági társaságokkal a saját személyét és ezzel elismerte a fennálló közvetett kapcsolatot, amely megalapozza a keresetösségi jogát. A cikk címe tartalmazza a „kötődő” szót is, amely a gazdasági társaságok tulajdonosi szerkezete miatt valós közlés. A felperes neve ugyan a cikkben nem szerepel, a „...” kifejezés alapján egyértelműen azonosítható.

[9] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes ún. kivételes közszereplő, ez a „minősége” megteremti a nyilvános bírálattal, kritikával szembeni fokozottabb tűrési kötelezettségét. A sajtóközlemény tárgya, a kijelentés tartalma, a felperes közszereplői minősége alapján a cikk közügyekben való megszólalásnak minősül. A felperest, illetve a hozzá köthető gazdasági társaságokat érintő és kifogásolt közlések nem az alperes közlései, tényállításai, hanem a sajtótájékoztatón nyilatkozó politikus által elmondottak idézése. Ezért az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes a nyilvános közéleti rendezvényen személyével kapcsolatban elmondott, adott esetben negatív kritikát is tartalmazó kijelentések miatt nem kérhet helyreigazítást.

[10] A másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[11] Az első közlés tekintetében rámutatott, hogy a felperes olyan jellegű és mértékű befolyással rendelkezik a cég működése felett, hogy a gazdasági tevékenységét a felperes által végzett tevékenységnek is lehet minősíteni. Az átlagolvasó szemszögéből, a közfelfogás szempontjából ugyanis közömbös, hogy a felperes mint magánszemély, illetve a felperes közvetlen vagy közvetett tulajdonában álló gazdasági társaság értékesítette az ingatlant. A közlésnek az a része pedig, hogy „nem hajtott végre értéknövelő beruházásokat rajta,” a másodfokú bíróság megítélése szerint nem tényállítás. Egy ingatlan megvásárlása és eladása ugyan ténykérdés, azonban annak megítélése, hogy milyen jellegű munkálatok kerültek elvégzésre, azok növelték-e az értékét, a szó köznapi jelentését figyelembe véve, véleménynyilvánításnak minősül, amely miatt nincs helye sajtó-helyreigazításnak.

[12] A második sérelmezett közlés vonatkozásában megállapította, hogy az az átlagolvasó számára nem a felperes, hanem az ingatlant megvásárló alapkezelő magatartására vonatkozik. Emiatt a felperes nem tekinthető érintettnek az Smtv. 12. § (1) bekezdése, valamint a PK. 13. számú állásfoglalás alapján, ezért nem rendelkezik keresetösségi joggal.

[13] A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy a perbeli jogvita vonatkozásában nincs jelentősége, hogy a felperes közéleti szereplőnek minősül-e. Rámutatott, hogy helytállóan hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdése, valamint a PK. 14. számú állásfoglalás alapján a sajtószerv általánosságban híresztelés esetén is felelősséggel tartozik. Ez alól kivétel az elsőfokú bíróság által is felhívott, a 34/2017. (XII. 11.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) tárgyát képező eset, azonban az Abh.-ban mentesülési feltételként meghatározott körülmények vizsgálatára – a kereset alaptalansága miatt – nem volt szükség.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, a keresetének való helyt adást és az alperes első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére kötelezését kérte. Megsértett jogszabályként a Pp. 279. § (1) bekezdését, a Pp. 495. § (1) – (2) bekezdését, az Smtv. 12.§ (1) – (2) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (2) és (6) bekezdésének és a PK 12.,13. és 14. számú állásfoglalásoknak a megsértésére is.

[15] Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem az Alkotmánybíróság 3145/2018. (V.7.) számú határozatában megadott szempontrendszer szerinti útmutatás alapján ítélte meg a sérelmezett közléseket, ezért a megjelölt jogszabályokat megsértve nem kötelezte az alperest a helyreigazításra. Hivatkozott arra is, hogy az ítéletábra nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felperes a cikk szempontjából kivételes közszereplőnek minősül-e. Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságoknak – a PK. 12. számú állásfoglalás alapján – a cikket a maga egészében, a teljes tartalma alapján kellett volna vizsgálniuk és a kifogásolt közléseket a valóságos tartalmuk szerint figyelembe venni. Állította, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a PK 14. számú állásfoglalás I. pontját, amely szerint az olyan sajtóközlemény valóságát is az alperes köteles bizonyítani, amely híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát, vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét.

[16] Az első közlés körében állította, valótlán tényállítás, hogy 1,6 milliárd forintért megvett majd később 3,6 milliárdért eladott egy szállodát, mivel nem értékesített ingatlant „indokolatlan kétmilliárdos felárral.” Sérelmezte azt a megállapítást is, hogy a cég gazdasági tevékenységét az általa végzett tevékenységnek lehet minősíteni. Ennek a cégnek ugyanis a .. az egyszemélyes tagja, amelynek több részvényese is van, többek között a ..., amely szintén nem egyszemélyes részvénytársaság. Azt nem vitatta, hogy a ... többségi befolyást biztosító részesedése van, ezért áttételesen, többszörösen közvetett módon kapcsolódik ennek a társaságnak a tevékenysége a céghez. Ez azonban még nem bizonyítja, hogy az áttételes, többszörösen közvetett módon kapcsolódó egyik gazdasági társaság tevékenysége az ingatlant utóbb eladó céggel azonosítható lenne. Hivatkozott arra is, hogy az alperes nem bizonyította a hotel vételi és eladási árát, így azt, hogy nem híresztelt valótlán tény, mivel vitatta ennek a tényállításnak is a valóságát. Állította, hogy az első közlés második része nem minősül véleménynyilvánításnak, mivel egy beruházás érlelnövelő hatása objektív eszközökkel (pl. szakértői módszerekkel) mérhető. Ez a közlés is tényállítás, mivel tényként rögzíti, hogy nem történt olyan beruházás, ami az ingatlan értékét növelte volna, miközben az ingatlan eladója 2 milliárd forinttal magasabb áron tudta eladni azt, mint amennyiért vásárolta. A sérelmezett közlés összefüggésbe hozza a vételi és az eladási ár közötti különbséget azzal a kijelentéssel, hogy semmilyen érlelnövelő beruházásra nem került sor. Ezzel az átlagolvasó felé azt

közvetíti, hogy itt valami „gyanús”, hiszen hogyan adhatta el ekkora árkülönbséggel az ingatlant a tulajdonos, ha „semmit nem költött rá”. A PK 14. számú állásfoglalás alapján az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség ennek körében is, amelynek nem tett eleget.

[17] A második közlés körében vitatta a jogerős ítéletnek azt a megállapítását, hogy nem rendelkezik keresetösségi joggal. A PK 13. számú állásfoglalás I. pontja szerint sajtóhelyreigazítást az kérhet, akinek a személyére a sajtóközlemény – nevének megjelölésével vagy egyéb módon – utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető. Érvelése szerint ez a feltétel az ő vonatkozásában fennáll, ezért érvényesítheti a helyreigazítási igényét. A cikk szerint ugyanis „indokolatlan kétmilliárdos felárral” került az ingatlan értékesítésre. Ez a közlés pedig a jogügylet valamennyi szereplőjét (nem csupán a vevőt, hanem az eladót is) „minősíti”. e közlésnek ő is érintettje, „megszólítottja.”

[18] Sételmezte, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a közéleti szereplők sajtótájékoztatójáról tudósító média felelősségének megítélése körében az Abh.-ban kifejtett megállapításokat. Álláspontja szerint az alperes eredményes védekezéséhez – a szöveghű tájékoztatáson kívül – további követelmények együttes fennállását is bizonyítania kellett volna, így azt is, hogy a cáfolatának is helyet biztosított vagy felkínálta a válaszadás lehetőségét. A médiatartalom-szolgáltató ugyanis csak ezzel a magatartásával teljesíti a sajtószabadság által védett alkotmányos küldetését. Ennek azért van kiemelt jelentősége, mert a cikk is rögzíti, hogy a politikus a sajtótájékoztatón bejelentette, hogy hűtlen kezelés miatt tesz feljelentést. A büntetőeljárás kezdeményezésének a bejelentése úgy történt, hogy a politikus az általa gyanúsaknak talált adásvételi szerződés résztvevőit bűncselekményben érintettnek tartotta. A szerződés nyilvánosságra hozatala és a személye bűncselekménnyel összefüggésbe hozása miatt nem lett volna mellőzhető a cáfolat lehetőségének biztosítása.

[19] Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütköző módon, tévesen értékelték a csatolt bizonyítékokat és állapították meg, hogy az alperes a sérelmezett közlésekkel nem híresztelt valótlán tényeket.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását, annak helyes indokai alapján kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem részben alapos a következők szerint.

[22] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának érdemben azt kellett megítélnie, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat megsértve mellőzte-e az alperes kötelezését valótlán tényállítások híresztelése miatt helyreigazító közlemény közzétételére.

[23] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlán tény állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy

a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[24] Az alperes érdemi védekezésének lényeges eleme az volt, hogy egy közéleti vitában részt vevő politikus sajtótájékoztatójáról tudósított, ezért nem a saját véleményével járult hozzá a közéleti vitához. Állította, hogy a cikkben a kivételes közszereplő felperes bírálhatóságának elvi határait nem lépte túl, a felperes emberi méltóságát, az emberi mivoltát tiszteletben tartotta. A másodfokú bíróság ennek ellenére szükségtelennek tartotta az Abh.-ban meghatározott mentesülési feltételek vizsgálatát, valamint kifejtette, hogy annak sincs jelentősége, hogy a felperes közszereplő-e (nem is foglalt állást ebben a kérdésben).

[25] Helytállóan hivatkozott arra a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy az Alaptörvény IX. cikk (2) – (3) bekezdései alapján a sajtószabadság, a sajtónak a megfelelő tájékoztatás biztosításához való joga nem érvényesül korlátlanul. Az Smtv. 12. §-a ugyanis a tájékoztatás tekintetében olyan „kereteket” határoz meg, amelyek betartása az érintett sajtószerv kötelessége. Ezek megsértését a bíróságoknak az Abh. iránymutatása és az azt megerősítő 3217/2020. (VI.19.) AB határozatban adott iránymutatás {Indokolás [41] – [43]}, a PK 12. és a PK 14. számú állásfoglalások alapján kell megítélnie. Minden sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, azokat nem a formális megjelenésük, hanem a valós tartalmuk alapján kell „minősíteni”. Emellett figyelemmel kell lenni a közlemény belső összefüggéseire is, és a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

[26] Az Alkotmánybíróság 3145/2018. (V. 7.) határozatában összefoglalt szempontrendszer {Indokolás [43] – [49]} alapján a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy a közlés közügyben való megszólalásként értékelhető-e, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e. Abban az esetben, ha a nyilvános közlés a közügyek szabad vitatását érinti, az alkalmazandó jogi mérce megállapításához szükséges annak további vizsgálata, hogy a közléssel érintett személy az adott helyzetben közszereplői minőségében érintett-e. Ezt követően kell arról dönten, hogy a nyilvános közlés értékítéletnek vagy tényállításnak minősül-e.

[27] A felülvizsgálati eljárásban az nem volt vitatott, hogy a cikk alapját képező sajtótájékoztatót közszereplő tartotta, részben közérdeklődésre is számot tartó kérdésben. Az eljáró bíróságok ugyanakkor nem tulajdonítottak annak jelentőséget, hogy a cikkben megjelölt hotel értékesítésének és az ahhoz kapcsolt „vagyonosodásnak” nincs közpénzzel kapcsolatos érintettsége, így a közszférával összekapcsolható eleme. A felperes személye ugyanis önmagában ezt a kapcsolatot sem közvetlenül, sem közvetve nem teremti meg.

[28] A Kúria a felperes közszereplői „minősége” megítélése körében fenntartja azt a korábbi gyakorlatát, hogy a felperes ugyan nem minősül közszereplőnek, személye azonban a miniszterelnök közeli hozzátartozójaként a gazdasági életben való részvétele, vagyonosodása, a közpénzt és közbeszerzést érdeklő ügyek kapcsán közérdeklődésre tarthat számot, ezért a felperes tűrési kötelezettségének határai – a közszereplőkhöz hasonló mértékben – az ilyen ügyekben tágabbak. Fokozott tűrési kötelezettsége azonban kimerül abban, hogy az őt érintő, közérdeklődésre számot tartó témákban a nyilvánosság előtt kérdéseket intézhetnek hozzá (Pfv.IV.20.335/2018/6., Pfv.IV.20.067/2018/6., Pfv.IV.20.440/2020/5.). Ezért a Kúria

megítélése szerint a felperes – a cikkben írt adásvétel közpénzzel kapcsolatos érintettségének hiánya miatt – a sérelmezett közlések tekintetében nem minősül közéleti szereplőnek.

[29] Az első közlésnek a vételi és az eladási árra vonatkozó része – az alperes által sem vitatottan – tényállítás, amely tartalmában összekapcsolódik a sérelmezett közlés második részével. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperes állításával szemben önmagában az eladó személyének az „összemosásával” az alperes nem híresztelt valótlan tényt. A közérdeklődést ugyanis nem befolyásolja az, hogy az adásvételi szerződést a részben a felperes érdekeltségébe is tartozó jogi személyek közbeiktatásával vagy a felperes által személyesen kötötték-e meg, hírértéke az érintettségének, nem pedig a kötelmi jogi értelemben vett jogosulti és kötelezett pozíciónak van, a cikk címe utal is erre a „kötődő” kifejezéssel. Ezért önmagában emiatt a híresztelés valótlanágát nem lehet megállapítani. A felperes azonban sérelmezte a hotel vételi és eladási árának a közlését is, mivel ez adja meg a cikk címében is említett feljelentés alapját. A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes a hír szövegű idézésével nem mentesült az eladási és vételi ár körében a bizonyítási kötelezettsége alól és a sikertelen bizonyítás következménye is az ő bizonyítási érdekébe tartozik.

[30] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal abban, hogy az első közlésnek az értéknövelő beruházásra vonatkozó része olyan értékítélet, amely miatt nincs helye helyreigazításnak. A PK 12. számú állásfoglalás alapján a közlést a valóságos tartalmának megfelelően kell értékelní, a szövegösszefüggésekre is figyelemmel. Az első sérelmezett közlés azzal fejeződik be, hogy a politikus szerint a vétel és az eladás között a felperes „nem hajtott végre értéknövelő beruházást”. Az alperes ezzel a tényállítással – a mondat első részével összefüggésben, ahhoz kapcsolódóan – azt híreszteli, hogy a felperes bármilyen tevékenység, ráfordítás nélkül a vételi és eladási ár különbözetére, 2 milliárd forint haszonra tett szert.

[31] A felperes ellenkező tartalmú, az első közlést vitató tényállítása alapján szükséges lett volna e közlés valóságának ellenőrzését célzó bizonyítékok értékelése az Abh.-ban megállapított, a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményére vonatkozó kötelezettség betartásához, erre azonban a másodfokú bíróság – eltérő jogi álláspontja miatt – nem került sor. A másodfokú bíróság ezzel a mulasztásával megsértette a felperes által megjelölt jogszabályokat, azonban ez a mulasztása azért nem eredményezi a Pp. 424. § (3) bekezdésének az alkalmazását, mert ez a jogszabálysértés a felülvizsgálati eljárásban orvosolható. A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásához szükséges tények és adatok ugyanis rendelkezésre állnak. A Kúria megállapítása szerint ezeket figyelembe véve a csatolt számviteli beszámolók adataival az alperes nem bizonyította cikkben írt vételi és eladási ár összegét, illetve a 2 milliárdos forint különbözet felperesnek történő kifizetését.

[32] A Kúria megítélése szerint bár az alperes a cikkben tényszerűen tájékoztatott a politikus sajtótájékoztatójáról, azonban az is megállapítható, hogy a cikkben nem szerepelt az érintett (felperes cáfolata, az alperes ellenkérelméhez csatolt éves beszámolók pedig a cikkben közölt vételi-eladási árat nem bizonyítják.

[33] A Kúria az első közlés megítélése körében azt is figyelembe vette, hogy az alperes nem élőben tudósított a sajtótájékoztatóról. Ennek azért van jelentősége, mert az

Alkotmánybíróság által az Abh-ban e vonatkozásban meghatározottak miatt az alperesnek a hiteles tájékoztatáshoz kötelessége lett volna a felperes számára még a sajtócikk megjelenését megelőzően a cáfolatra lehetőséget biztosítani. Az Abh. szerint ugyanis a sajtó tevékenységét akkor nem lehet híresztelésként értékelni, ha a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján a közügyek vitájának körében egymást érintően tett kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósít, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelöli és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosít (vagy a válaszadás lehetőségét felkínálja) {Indokolás [50]}. A Kúria ezt a „mérce” szem előtt tartva fenntartja azt a gyakorlatát, hogy a sajtószerv a politikai párt sajtótájékoztatójáról történő tudósítás esetében akkor mentesül az elhangzott közlések miatti helyreigazítás kötelezettsége alól, ha a tudósítás a forrás pontos megjelölésével, valósághűen adja vissza az elhangzottakat, továbbá teret adnak az ellentétes álláspontnak is (Kúria Pfv.IV.22.224/2016/3.). A cáfolat lehetőségének az adott tényállás mellett azért is van kiemelt szerepe, mert a cikk a címében és a felfeztető részében is – a cáfolat lehetősége nélkül – hozza a felperest magánszemélyként súlyos bűncselekménnyel összefüggésbe. Ennek elmulasztása miatt megállapítható, hogy az alperes nem tett eleget a sajtóval szemben támasztott hiteles és pontos tájékoztatási kötelezettségének (Smtv. 10. §), amely az Smtv. 12. (1) bekezdése alapján a helyreigazítási igényt megalapozza.

[34] A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a második közlésnek a vevőre vonatkozó része tekintetében nincs helye helyreigazításnak, mivel az nem érinti személyében a felperest. A közlésnek ez a része a vevő aggályosnak értékelt eljárásának a kritikája, ezért e vonatkozásban a felperesnek nincs anyagi jogi érintettsége, hiányzik a perbeli legitimációja.

[35] Az Smtv. 12. § (2) bekezdése azon túlmenően, hogy hasonló módon és terjedelemben írja elő a közlemény sérelmezett részéhez képest a helyreigazítás közzétételét, nem tartalmaz más előírást. A Pp. 499. § (1) bekezdése a bíróságot hatalmazza fel a mérlegelés körében arra, hogy minden ügyben egyedileg mérlegelje és meghatározza a közzététel módjának és határidejének megjelölése mellett a bíróság által meghatározott szövegű helyreigazító közlemény közzétételét.

[36] A PK 15. számú állásfoglalás I. pontja értelmében, ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét, és ennek közlésére az alperest határidő tűzésével kötelezi. A „széleskörű” mérlegelésnek az az indoka, hogy a szubjektív jogvédelem célja akkor tud érvényesülni, ha lehetőség van az eset összes körülményeinek mérlegelésére. Ezt szolgálja a Pp. 499. § (1) bekezdése, amely a keresetnek helyt adó ítélet esetén is annyit ír elő, hogy a bíróságnak kell meghatároznia a közzététel módját és határidejét, valamint a helyreigazító közlemény szövegét, ugyanakkor annak részleteit - a bírói gyakorlathoz igazodóan - a bíróság mérlegelésére bízza. A Kúria irányadónak tekinti ebben a körben a bíróságokat megillető mérlegelés körében kifejtett álláspontját, ezért az érvényesített jog tartalmi körén belül határozta meg a helyreigazító közlemény szövegét A valóság feltüntetése ugyanis csak akkor és annyiban indokolt, amennyiben az a valótlanosság megértéséhez, értelmezéséhez szükséges (Pfv.IV.20.252/2021/4.).

[37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte, és a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 383.

§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest az első közlés miatt helyreigazításra kötelezte.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[38] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdése,

2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1)-(2) bekezdése, 496. § (1) bekezdése

Záró rész

[39] A Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett oly módon, hogy egyik fél sem köteles az ellenfél javára perköltség megfizetésére, mivel a pernyertesség és a pervesztesség aránya azonos.

[40] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, és a pertárgy értéke alapján megállapított első-és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes és az alperes kiadója a pervesztesség-pernyertesség arányában köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján az államnak megfizetni.

[41] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2021. október 27.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző